

Gradskom vijeću Grada Sarajeva

Na ruke predsjedavajućeg Gradskog vijeća
i

Općinskom vijeću Općine Centar Sarajevo
Na ruke predsjedavajućeg Općinskog vijeća

Na znanje:

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Na ruke premijera

Federalno ministarstvo trgovine
Na ruke ministra

Predmet: Zahtjev gradskom i općinskom vijeću za podnošenje prijedloga Vladi Federacije BiH radi odobrenja izuzeća od zabrane rada trgovina nedjeljom na području Grada Sarajeva i Općine Centar Sarajevo

Poštovani,

Obraćam Vam se u svojstvu zakonskog zastupnika društva Magros Veletrgovina d.d. – vlasnika i operatera jednog od najvećih trgovačkih centra u Gradu Sarajevu i Općini Centar Sarajevo („Sarajevo City Center“), s ciljem da pružim argumentaciju zašto bi bilo u najboljem interesu Grada Sarajeva i Općine Centar Sarajevo da se na područjima grada/općine primijeni zakonsko izuzeće od zabrane rada trgovina nedjeljom. Vjerujemo da je ovaj prijedlog od posebne važnosti za dalje jačanje ekonomije, očuvanje radnih mjesta i unapređenje kvaliteta života građana Sarajeva, zbog čega bi bilo vrlo važno da Gradsko i/ili Općinsko vijeće, u skladu sa zakonom, predlože odobrenje izuzeća od zabrane rada nedjeljom na području Grada Sarajeva odnosno Općine Centar Sarajevo.

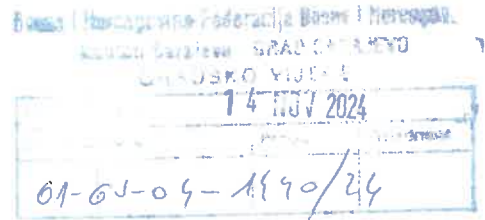
Polazeći od općeg interesa za unapređenje poslovnog okruženja, koji je postavljen kao prioritet i u strateškim planovima Grada Sarajeva i Općine Centar Sarajevo, želimo ukazati na pravne mogućnosti i prednosti primjene izuzeća. S tim u vezi, kroz dalje argumente, pružamo osvrt na relevantne zakonske odredbe koje omogućavaju fleksibilnost radnog vremena i pružaju zakonsku osnovu za izuzeće od zabrane rada. Time želimo osigurati očuvanje radnih mjesta i povećanje ekonomske aktivnosti u skladu s potrebama i očekivanjima kako lokalne zajednice, tako i tržišta.

I. Pravni okvir

- Prava radnika i fleksibilnost radnog vremena:** Članovi 45. i 46. Zakona o radu omogućavaju poslodavcima i radnicima dogovor o rasporedu radnog vremena, uključujući rad nedjeljom, uz osiguranje adekvatnog odmora. Izuzećem od zabrane

UNICREDIT BANK d.d. Sarajevo
TR: 3389002201609883 IBAN: BA393386904845075910 BIC/SWIFT: UNCRBA22

ZIRAAT BANK BH d.d. Sarajevo
1860001059707079

rada nedjeljom, omogućava se fleksibilnija organizacija radnog vremena u skladu s potrebama tržišta i željama radnika, čime se zadovoljavaju ekonomski i poslovni interesi.

2. **Zaštita prava radnika:** Trgovci, kao i ostali privredni subjekti, obavezni su poštovati zakonske odredbe koje se tiču radnog vremena i odmora zaposlenika, osiguravajući im sva prava predviđena zakonom, uključujući i pravo na sedmični odmor u trajanju od najmanje 24 sata neprekidno. Izuzeće od zabrane rada nedjeljom omogućilo bi očuvanje ovih prava, uz očuvanje kontinuiteta poslovanja koji doprinosi ekonomskom rastu.
3. **Zakon o unutrašnjoj trgovini FBiH i mogućnost izuzeća:** Član 18., stavovi (10) i (11) Zakona o unutrašnjoj trgovini FBiH omogućavaju da se na prijedlog gradskog/općinskog vijeća odobri izuzeće od zabrane rada nedjeljom. Smatramo da su Grad Sarajevo, odnosno Općina Centar Sarajevo, posebno pogodni za primjenu ovog zakonskog okvira, imajući u vidu specifične potrebe za dostupnošću trgovinskih usluga, što doprinosi njihovom ekonomskom prosperitetu i lokalnom budžetu.

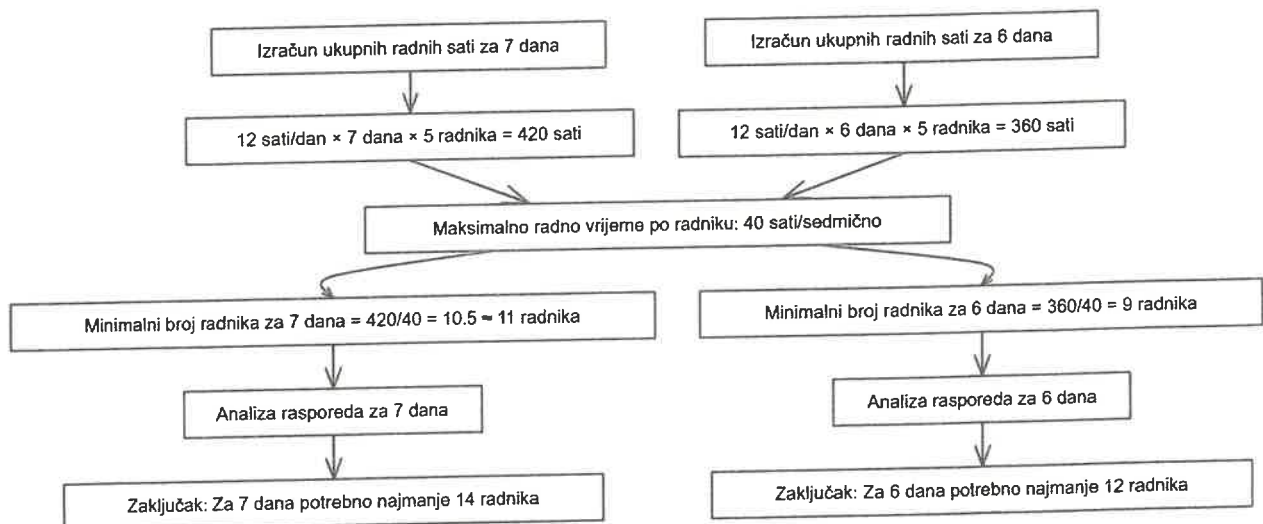
II. Argumenti za izuzeće od zabrane rada nedjeljom

1. Ekonomski uticaj

- **Održavanje prihoda:** Sektor trgovine čini više od 14% ukupnog BDP-a Federacije Bosne i Hercegovine, a Sarajevo, kao glavni grad, ima najveće učešće u tom sektoru. Nedjelja je jedan od najprometnijih dana za trgovine i tržne centre jer mnogi građani koriste ovaj dan za kupovinu. Omogućavanje rada nedjeljom doprinosi održavanju prihoda trgovaca i tržnih centara, što dodatno utiče na gradski i općinski budžet kroz poreze i doprinose.
- **Pozitivan efekat na povezane sektore:** Trgovine i tržni centri značajno utiču na ugostiteljstvo, transport, logistiku i uslužne djelatnosti. Omogućavanje rada nedjeljom doprinosi aktivnostima u ovim sektorima, što povećava ukupni ekonomski učinak u Sarajevu, čime grad i njegova centralna općina postaju privlačniji kako investitorima, tako i potrošačima.
- **Turistički prihodi:** Kao popularna turistička destinacija, Sarajevo privlači posjetioce iz inostranstva i cijele Bosne i Hercegovine, koji očekuju dostupnost trgovačkih i uslužnih objekata svakog dana. Omogućavanje rada trgovina nedjeljom doprinosi turističkoj potrošnji i pozitivnom iskustvu posjetilaca, što jača reputaciju grada/općine i privlači buduće turističke tokove.

2. Zaposlenost

- **Očuvanje radnih mjesta:** Ukoliko bi se zabrana rada nedjeljom primijenila na području Grada Sarajeva i Općine Centar Sarajevo, trgovci i tržni centri bi se suočili sa viškom radne snage zbog smanjenja radnih sati. Omogućavanje rada nedjeljom pomaže u očuvanju postojećih radnih mjesta, čime se prevenira rizik od otkaza iz ekonomskih i organizacionih razloga.
- **Potreba za radnom snagom i poštovanje prava na odmor:** Prema Zakonu o radu FBiH, svaki radnik mora imati najmanje 24 sata neprekidnog odmora sedmično. Radni angažman tokom svih 7 dana u sedmici zahtijeva dodatni broj radnika kako bi se ispoštovali zakonski propisi o radnom vremenu i osigurao sedmični odmor. Ovaj pristup nije samo teoretski već matematički potvrđen, kao što je prikazano u grafičkom primjeru ispod. Primjera radi, za prodavnicu koja radi 12 sati dnevno i kojoj je potrebno prisustvo 5 radnika tokom svih 7 dana, ukidanje jednog radnog dana (sa 7 na 6 dana) smanjuje potrebu za dodatnim radnicima, čime nastaju organizacioni i ekonomski razlozi za otkaze. U dijagramu koji je dat u nastavku, na jednostavnom primjeru opisan je potrebni broj radnika za rad tokom 6 i 7 dana, u skladu sa zahtjevima o radnom vremenu, dnevnom i sedmičnom odmoru utvrđenim Zakonom o radu FBiH.

Prikazani primjer u dijagramu je pojednostavljen radi lakšeg razumijevanja, dok će u stvarnosti broj radnika za kojima prestaje potreba biti znatno veći. Ova analiza služi kao ilustracija osnovnih principa optimizacije radne snage u skladu sa zakonskim zahtjevima o radnom vremenu i odmoru.

- **Fleksibilnost za radnike:** Mnogi radnici dobrovoljno rade nedjeljom zbog mogućnosti dodatne zarade ili preferencije slobodnih dana tokom sedmice. Omogućavanje rada nedjeljom daje radnicima slobodu izbora, što doprinosi njihovom životnom standardu i zadovoljstvu.

- **Pozitivan uticaj na kupovnu moć:** Očuvanje radnih mjesta i radnih sati održava kupovnu moć radnika, što pozitivno utiče na potrošnju u drugim sektorima privrede i doprinosi ekonomskom rastu i razvoju.

3. Jednakost u poslovanju

- **Fer uslovi poslovanja:** Zakonske odredbe omogućavaju da se na osnovu specifičnih potreba i ekonomskih koristi primijeni selektivno izuzeće koje doprinosi fer poslovnim uslovima. Smatramo da bi izuzeće za Grad Sarajevo odnosno Općinu Centar Sarajevo omogućilo ravnopravne uslove poslovanja za sve trgovce u gradu/općini.
- **Izbjegavanje potencijalnih pravnih pitanja:** Primjenom izuzeća smanjuje se mogućnost nejasnoća u primjeni zakona i omogućava se prilagođavanje specifičnim potrebama Grada Sarajeva i Općini Centar Sarajevo, čime se dodatno podstiče razvoj lokalne ekonomije i stabilnost poslovanja.

4. Prava potrošača

- **Potrebe građana:** Mnogi građani imaju slobodno vrijeme za kupovinu upravo nedjeljom. Omogućavanje rada trgovina nedjeljom zadovoljava njihove potrebe i pozitivno utiče na kvalitet njihovog života.
- **Turistička ponuda:** Dostupnost trgovačkih centara nedjeljom doprinosi turističkoj ponudi i zadovoljstvu posjetilaca, što je ključno za održivost i razvoj turizma u gradu/općini.

5. Sloboda izbora

- **Autonomija poslovanja:** Omogućavanje rada trgovina nedjeljom daje trgovcima pravo da samostalno odlučuju o radnom vremenu svojih objekata, u skladu s poslovnim interesima i potrebama tržišta.
- **Radnička prava:** Radnici imaju mogućnost izbora da rade nedjeljom, što im može donijeti dodatnu zaradu i omogućiti fleksibilnost u organizaciji slobodnog vremena.

III. Zaključak i prijedlog

Uzimajući u obzir sve navedeno, smatramo da bi izuzeće od zabrane rada trgovina nedjeljom bilo od velike koristi za ekonomiju grada/općine, očuvanje radnih mjesta, pozitivno iskustvo turista i zadovoljstvo građana.

UNICREDIT BANK d.d. Sarajevo
TR: 3369002201609883 IBAN: BA393386904845075910 BIC/SWIFT: UNCRBA22

ZIRAAT BANK BH d.d. Sarajevo
1860001059707079

- **Podnošenje prijedloga za izuzeće:** Pozivamo Gradsko vijeće Sarajeva i Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo da, u skladu s Članom 18., stavom (10) Zakona o unutrašnjoj trgovini FBiH, upute prijedlog Vladi Federacije Bosne i Hercegovine za izuzeće grada Sarajeva i Općine Centar Sarajevo od zabrane rada trgovina nedjeljom.
- **Otvaranje dijaloga:** Spremni smo učestvovati u konstruktivnom dijalogu s ciljem pronalaženja najboljeg rješenja koje će biti u interesu svih građana Sarajeva i njegove centralne općine.

Vjerujemo da je zakonska mogućnost izuzeća osmišljena upravo kako bi omogućila fleksibilnost u primjeni zakona, čime se omogućava prilagođavanje specifičnim ekonomskim, društvenim i turističkim potrebama različitih zajednica. Izuzeće od zabrane rada trgovina nedjeljom bi se tako moglo koristiti za podršku ekonomiji Sarajeva, kao glavnog grada i centra privrednih aktivnosti, sa centralnom gradskom općinom, sa posebnim fokusom na očuvanje radnih mjesta, jačanje turizma i zadovoljenje potreba građana i posjetilaca.

Nadamo se da će naši argumenti biti uzeti u obzir, te da ćemo zajedničkim naporima doprinijeti daljnjem razvoju našeg grada sa njegovom centralnom gradskom općinom i poboljšanju kvaliteta života njihovih stanovnika.

Sarajevo, 14.11.2024. godine

Pri. br: 906/2024

S poštovanjem,

 Magros Veletrgovina d.d. Sarajevo
Armin Babović, direktor